

พรหมจรรย์ ๗๒

สุภีร์ ทุมทอง

๒๔ กันยายน ๒๕๖๐

กรรมฐาน

๑. กายคตาสติ

๒. อานาปานสติ

๓. เมตตาภาวนา

๔. กรุณาภาวนา

๔.๑ ความสำคัญ คุณค่า และอานิสงส์

๔.๒ วิธีเจริญกรุณาภาวนา

๔.๑ ความสำคัญ คุณค่า และอานิสงส์

- ๔.๑.๑ ได้้อานิสงส์ ๑๑ ประการ (เหมือนในเมตตาทาภาวนา)
- ๔.๑.๒ มีผลมากกว่าทานศีลเป็นต้น
- ๔.๑.๓ เป็นกรรมฐานละความเบียดเบียน
- ๔.๑.๔ ชื่อว่าอยู่ไม่ห่างจากฦานและทำตามคำสอนพระศาสดา
- ๓.๑.๕ อมนุษย์ไม่ทำร้าย
- ๓.๑.๖ เป็นพรหมวิหารหรืออัปปมัญญาวิหาร
- ๓.๑.๗ เป็นมรรคข้อสัมมาสังกัปปะ
- ๔.๑.๘ ได้ไปเกิดพรหมโลก

กรรมฐาน

๑. กายคตาสติ

๒. อานาปานสติ

๓. เมตตาภาวนา

๔. กรุณาภาวนา

๔.๑ ความสำคัญ คุณค่า และอานิสงส์

๔.๒ วิธีเจริญกรุณาภาวนา

๔.๒ วิธีเจริญกรรมภาวนา

- ๔.๒.๑ พิจารณาให้เห็นโทษของวิหิงสา
และอานิสงส์ของกรรม
- ๔.๒.๒ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมภาวนา
- ๔.๒.๓ วิธีเจริญกรรมภาวนา
- ๔.๒.๔ วิธีการแผ่กรรม

๔.๒.๑ พิจารณาให้เห็นโทษของวิหิงสาและอานิสงส์ของกรุณา

ตัวอย่างอาการที่เป็นวิหิงสา

ทรมาณสัตว์เบียดเบียนสัตว์ด้วยมือ ด้วยการขว้างก้อนดิน
ทุบตีด้วยท่อนไม้

ทำให้ถึงเสียชีวิต ตัดหรือทุบตีอวัยวะบางส่วนทำให้ทุกข์
ทรมาณ ทำให้เสียทรัพย์ ทำให้เสื่อมลาภ ทำให้ต้องออก
จากที่อยู่ ทำให้เสียผลประโยชน์ ทำให้เสื่อมยศ ทำให้เก้อ
เขินในที่ประชุม การคอยจ้องจับผิดเวลาที่เขาประมาท

(วิสุทธิ. กรุณาภาวนา)

๔.๒.๒ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับภรรยาภาวณา

(ก) บุคคลที่ไม่ควรเจริญภรรยาเป็นอันดับแรก

(๑) คนที่รัก

(๒) เพื่อนที่รักมาก

(๓) คนที่เป็นกลางๆ

(๔) คนที่เกลียดชัง

(๕) คนที่เป็นคู่เวรกัน

(ข) บุคคลที่ไม่ควรเจริญภรรยาเจาะจง คือ เพศตรงข้าม

(ค) บุคคลที่ไม่ควรเจริญภรรยาถึงเลย คือ คนตายแล้ว

(วิสุทธิ. ภรรยาภาวณา)

๔.๒.๒ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรุณาภาวนา

(ง) บุคคลที่ควรเจริญกรุณาเป็นลำดับต้นๆ

(๑) คนเข็ญใจ เป็นทุกข์

(๒) คนที่มีความสุขแต่ชอบทำบาป

(จ) ลำดับบุคคลในการเจริญกรุณา

(๑) บุคคลในข้อ (ง)

(๒) คนที่รัก

(๓) คนกลางๆ

(๔) คนคู่แ้ว

(วิสุทธิ. กรุณาภาวนา)

๔.๒.๓ วิธีเจริญกรรณาภาวนา

บทภาวนา

กิจจํ วตํายํ สตฺโต อําปนฺโน,
อปฺเปว นาม อิมมฺหา ทุกฺขา มุจฺเจยฺย.

อีกแบบหนึ่ง

อํ สตฺโต ทุกฺขา มุจฺจตุ.

(วิสุทฺธิ. กรรณาภาวนา)

๔.๒.๓ วิธีเจริญกรรมภาวนา

ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป

เอเต สตุตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

อีกแบบหนึ่ง

สพฺเพ สตุตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

(วิสุทธิ. กรรมภาวนา)

๔.๒.๓ วิธีเจริญกรรณภาวนา

กรรณาสีมาสัมภเวท

(๑) ตนเอง   (๒) คนที่รัก

(๓) คนกลางๆ   (๔) คนคู่แวน

(วิสุทธิ. กรรณภาวนา)

อุบายบรรเทาความโกรธ

- (๑) เจริญเมตตาให้มากขึ้น
- (๒) พิจารณาโอวาทของพระพุทธเจ้า
- (๓) เลือกมนสิการ
- (๔) พิจารณาเรื่องกรรม
- (๕) พิจารณาตน
- (๖) พิจารณาความสัมพันธ์กันในสังสารวัฏฏ์
- (๗) พิจารณาแยกธาตุเป็นต้น
- (๘) พิจารณาบุพพเจริยาของพระพุทธเจ้า
- (๙) ด้วยการให้หรือรับสิ่งของ
- (๑๐) พิจารณาอานิสงส์กรุณา

๔.๒ วิธีเจริญกรรมภาวนา

๔.๒.๑ พิจารณาให้เห็นโทษของวิหิงสา
และอานิสงส์ของกรรม

๔.๒.๒ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมภาวนา

๔.๒.๓ วิธีเจริญกรรมภาวนา

๔.๒.๔ วิธีการแผ่กรรม

๔.๒.๔ วิธีการแผ่กรุณา

- (๑) อโนธิโสพรรณา แผ่ไม่เจาะจงบุคคล ๕ แบบ
- (๒) โอธิโสพรรณา แผ่เจาะจงบุคคล ๗ แบบ
- (๓) ทิสาพรรณา แผ่ไปในทิศต่างๆ ๑๐ แบบ
(วิสุทธิ)

๔.๒.๔ (๑) อโนธิโสพรรณา

สพฺเพ สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ ปาณา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ ภูตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ ปุคฺคฺลา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ อตฺตภาวปริยาปนฺนา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

๔.๒.๔ (๒) โอิธิโสพรรณา

สพฺพปา อิตฺถิโย ทุกฺขา มุจฺจนฺตฺตฺ.

สพฺพเพ ปุริสา ทุกฺขา มุจฺจนฺตฺตฺ.

สพฺพเพ อริยา ทุกฺขา มุจฺจนฺตฺตฺ.

สพฺพเพ อนริยา ทุกฺขา มุจฺจนฺตฺตฺ.

สพฺพเพ เทวา ทุกฺขา มุจฺจนฺตฺตฺ.

สพฺพเพ มนุสฺสา ทุกฺขา มุจฺจนฺตฺตฺ.

สพฺพเพ วินิปาติกา ทุกฺขา มุจฺจนฺตฺตฺ.

๔.๒.๔ (๓) ทิสาพรรณา

สพฺเพ **ปุรตถิ**มาย ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ **ปจฺฉิ**มาย ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ **อฺตุตฺ**ราย ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ **ทกฺ**ขินาย ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ ปุรตถิมาย **อนฺ**ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ ปจฺฉิมาย **อนฺ**ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

๔.๒.๔ (๓) ทิสาพรรณนา

สพฺเพ อุตฺตราย อนฺุทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ ทกฺขินาย อนฺุทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ เหนฺจฺฉิมาย ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

สพฺเพ อฺุปริมาย ทิสาย สตฺตา ทุกฺขา มุจฺจนฺตุ.

ปาณา.. ภูตา.. ปุคฺคลา..อตฺตภาวปริยาปนฺนา..

อิตฺถิโย..ปุริสา..อริยา..อนริยา..เทวา..มนุสฺสา..วินิปาติกา..

(รวมอัปปนา ๕ + ๗ + ๑๒๐ = ๑๓๒)

สวัสดีครับ